

Motion till riksdagen

1989/90:N63

av Inger Schörling m.fl. (mp)

med anledning av prop. 1989/90:109 Vissa aktiefrågor för Procordia AB

1. Bakgrund

Propositionen redogör för de planer som regeringen utformat tillsammans med AB Volvo för bildandet av ett konglomerat med lika ägande inom områdena livsmedel, dödsmedel (tobak), medicin, hotell och restaurang enligt ett avtal som bifogats propositionen. Vardera parten skall på sikt inneha ca 42,5 % av röstetalet. Statens aktier i den nya koncernen skall förvaltas av ett nytt statligt förvaltningsbolag enligt prop. 1989/90:88. Miljöpartiet har i en tidigare motion avvisat planerna på detta statliga förvaltningsbolag.

2. Principiellt ställningstagande

Miljöpartiet de gröna ser med bekymmer den tilltagande storskaligheten och maktkoncentrationen som följer av de nuvarande trenderna inom näringslivet: EG-harmoniseringen, avvecklingen av valutareglerna och det ökade spekulationsinslaget inom affärsvärlden. Motivet för fusioner och uppköp är i allt mindre grad föranlett av behovet av långa serier i tillverkningen, utan motiveras i stället alltmer av önskemålet om ökad finansiell makt. Detta gör att de internationella multiföretagen och de transnationella företagen får en så stark position att de kraftigt begränsar de enskilda staternas makt i förhållande till företagen.

I denna situation borde staten sträva efter att ha en rimlig kontroll över de stora internationella företagen, vilkas intressen långt ifrån alltid sammanfaller med vare sig de enskilda staternas intressen eller mänskligheten. De präglas ofta av kortsiktiga vinstintressen som står i motsats till de långsiktiga mänskliga behoven.

Vi avvisar därför av principiella skäl förslaget att staten och Sveriges största företag skall stå som samägare för en jättekoncern inom medicin, livsmedel, njutningsmedel, hotell m.m. Erfarenheten visar dessutom att staten sällan kan ställa upp med lika professionella styrelseledamöter som det privata näringslivet, varför ett samägande kan förväntas leda till att de privata intressena kommer att dominera. Exemplet ASEA-ATOM är ett illustrativt exempel.

3. Procordias framtid

Mot. 1989/90
N63

Miljöpartiet önskar inte att Procordia blir delägt av Volvo. Vi avvisar också planerna på en ny statlig koncern. Vi önskar i stället att Procordia delas upp och de delar där inte några speciella skäl motiverar ett statligt ägande privatiseras. De delar där statlig kontroll är motiverad är Swedish Tobacco Group AB och läkemedelsdelen, Kabi AB. Övriga delar kan med fördel privatiseras. Därvid bör bolagen om möjligt delas upp i mindre, geografiskt lokala enheter vilka försäljs med förtur för de anställda och lokalbefolkningen. Detta bör vara fullt möjligt exempelvis inom hotell- och restauranggruppen, inom gruppen för drycker och inom gruppen för fastigheter.

Beträffande Swedish Tobacco Group AB anser vi att det är olämpligt att svenska staten ägnar sig åt internationella affärer inom ett område för klart hälsovådliga produkter. De utländska företagsdelarna bör därför omgående avyttras.

4. Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen avslår regeringens förslag att Procordia AB delvis utförsäljs till AB Volvo enligt propositionens förslag,
2. att riksdagen avslår regeringens förslag att Procordias aktier skall överföras till ett statligt förvaltningsbolag,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts beträffande privatisering av större delen av Procordia-koncernen,
4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts beträffande Swedish Tobacco Group AB.

Stockholm den 29 mars 1990

Inger Schörling (mp)

Claes Roxbergh (mp)

Elisabet Franzén (mp)

Lars Norberg (mp)

Krister Skånberg (mp)